

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**

**Sammanfattande rapport från den
Nationella konferensen om överens-
kommelsen inom integrationsområdet**

25 november 2014

**Sammanfattande rapport från den
Nationella konferensen om överens-
kommelsen inom integrationsområdet**
25 november 2014

Innehåll

Inledning	5
Deltagare.....	5
Innehåll.....	5
Parternas utgångspunkter och åtaganden	6
Nationellt perspektiv - Riksrevisionens rapport ”Staten och det civila samhället i integrationsarbetet”	6
Kommunalt perspektiv – lärdomar av dialogen och överenskommelse- arbetet mellan kommuner och idéburen sektor	8
Utredningen Ett stärkt och självständigt civilsamhälle.....	10
Familjeåterförening i teori och praktik.....	10
Överenskommelsen inom integrationsområdet och somalisk familjeåterförening. Presentation av en studie i fyra kommuner.....	11
Panelsamtal runt rapporten angående somalisk familjeåterförening.....	13
Sammanfattande slutsatser från den nationella konferensen inom överenskommelsen inom integrationsområdet	14

Inledning

Konferensen i Stockholm den 25 november 2014 var en del av uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet som 2010 tecknades av regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting och idéburna organisationer aktiva inom integrationsområdet. Konferensen syftade till att lyfta fram lärdomar och ge inspiration i hur den idéburna och den offentliga sektorn kan samverka. På konferensen diskuterades Riksrevisionens rapport "Staten och det civila samhället i integrationsarbetet" ur ett nationellt perspektiv. Det kommunala perspektivet lyftes bland annat fram genom redogörelser av och diskussioner runt rapporten "Dialog och överenskommelser med civilsamhället" från Sveriges Kommuner och Landsting samt familjeåterförening. Familjeåterföreningen belystes dels utifrån studien "Överenskommelsen inom integrationsområdet och somalisk familjeåterförening" men också genom det panelsamtal som genomfördes.

Under konferensen satt deltagarna vid runda bord med en blandad fördelning av representanter från de olika sektorerna vid alla borden. Detta skulle skapa bra förutsättningar för gruppdiskussioner och dialog mellan deltagarna. Vid inledningen av konferensen fick deltagarna möjlighet att presentera sig för varandra i grupperna runt borden.

Deltagare

Under konferensen var de tre parterna representerade. Från den idéburna sektorn var det flest deltagare följt av representanter från kommunerna och Sveriges kommuner och landsting och därefter representanter från regeringskansliet och myndigheter. Totalt var 87 personer anmälda till konferensen.

Innehåll

Maria Nilson från regeringskansliet var moderator på förmiddagen. Då lyftes det nationella och kommunala perspektivet fram genom Riksrevisionens rapport "Staten och det civila samhället i integrationsarbetet" och genom att Sveriges kommuner och landsting presenterade sina lärdomar av dialog och överenskommelsearbete mellan kommuner och den idéburna sektorn. Pia Redlund från den idéburna sektorn (Sociala Missionen) som var moderator på eftermiddagen, presenterade programmet för eftermiddagen. Den ägnades åt fördjupning inom överenskommelsens arbete i praktiken. I fokus var familjeåterföreningen av somaliska familjer. Pia Redlund såg dagen som en stoppunkt där vi fick en konkret genomlysning av hur integrationsprocessen fungerar.

Parternas utgångspunkter och åtaganden

Styrgruppen presenterade de olika parternas utgångspunkter i överenskommelsen. Julio Fuentes från SIOS representerade de idéburna organisationerna. Han lyfte fram att det från organisationernas sida varit viktigt att undanröja hinder både för människors deltagande och för organisationerna. Det fanns inledningsvis ett behov från organisationernas sida att nå en samsyn kring syftet med överenskommelsen. Organisationerna framhåller att integration är en ömsesidig process med anpassning från båda håll. Det är också viktigt att ha mänskliga rättigheter i åtanke för allas lika rätt i integrationsprocessen. Birgitta Hällegårdh från SKL lyfte fram att det varit en bra samverkan och att denna tjänat på att vara så konkret som möjligt, eftersom alla människor behövs.

Maria Nilson från regeringskansliet lyfte fram att kärnan är en gemensam funktion och gemensamma principer. Det finns ett brett stöd för integrationsöverenskommelsen. Vissa frågar sig vad som händer efter att den nya regeringen tillträtt. Mia Nilson sade att regeringen inte kommer att bryta upp överenskommelsen utan den kommer att finnas kvar i någon form. Politiken förändras och idag finns till exempel ingen integrationsminister utan frågorna sprids mellan de olika departementen med olika ansvariga personer.

Nationellt perspektiv – Riksrevisionens rapport ”Staten och det civila samhället i integrationsarbetet”

Karolina Larfors från Riksrevisionen beskrev hur de som myndighet under riksdagen granskar hur politiken genomförs. En av de rapporter som gjorts är inom integrationsområdet. I den förevarande rapporten undersökte de vad det finns för strategier och vilka olika aspekter som finns inom politikområdet. De frågade sig också vad staten på olika sätt gör för att underlätta integrationen. Vad har staten gjort för att undanröja hinder och skapa förutsättningar för att de idéburna organisationerna ska vara med som medverkande inom integrationsområdet? Detta avser då att det civila samhället bjudits in till medverkande i mottagande, etablering och integration av nyanlända på arbetsmarknaden och i samhället. Riksrevisionen har i sin granskning särskilt undersökt upphandlingar, bidrag och lokal samverkan på olika sätt.

I och med överenskommelsen inom integrationsområdet erkändes de idéburna organisationernas roll i integrationsprocessen. Det ansågs behövas en större variation av insatser och civilsamhället framställdes då som en plats för möten. Inom civilsamhället söker sig personer till föreningar genom ett intresse och detta var enligt propositionen för det civila samhället och över-

enskommelsen inom integrationsområdet en bra grund för integration och för en mångfald av insatser.

Det civila samhället kan ha många roller i relation till integrationsprocessen men i granskningen av Riksrevisionen har främst rollen som utförare fokuserats. Slutsatser från granskningen är att civilsamhällets organisationer inte är utförare mot ersättning i den utsträckning inom den statliga integrationspolitiken så som det var avsett. Den civila sektorn har istället en annan mer kompletterande roll. Därmed kan inte heller den mångfald av insatser ses genomförda som inledningsvis avsågs med överenskommelsen. Riksrevisionens granskning visar att det behövs ytterligare åtgärder för att skapa förutsättningar för civilsamhället att medverka som utförare och därmed skapa den önskade mångfalden.

Riksrevisionen redogjorde för de förklaringar som de ser och som kan förklara utfallet. Det finns inte någon styrning uppifrån, med undantag för länsstyrelserna som har fått ett tydligt uppdrag att främja samverkan på integrationsområdet. Det finns inte heller någon tydlig styrning internt inom varken Migrationsverket eller Arbetsförmedlingen för att främja lokal samverkan med det civila samhället. Om det lokalt finns någon samverkan med det civila samhället så är det inget som följs upp av de två myndigheterna. Det blir svårt för det civila samhället att delta i upphandlingar eftersom det inte går att rikta in upphandlingen mot det civila samhället. Det går inte heller att styra det civila samhällets verksamhet. Samtidigt kan det vara svårt för det civila samhällets organisationer med finansieringen. Det kan också vara så att staten eller det civila samhället inte ser det som sin roll eller inte ser att de idéburna organisationerna har möjlighet att axla den rollen. Det som Riksrevisionen kan se att regeringen har gjort för att underlätta, gäller upphandling och införande av etableringslotsar samt möjligheten för de idéburna organisationerna att bedriva sådan verksamhet. Riksrevisionen konstaterar att civilsamhället i övrigt har svårt att delta vid upphandlingar på grund av komplexiteten med avseende på geografiska och volymmässiga aspekter. Det finns en målkonflikt för de statliga myndigheterna, mellan ambitionen inom överenskommelsen och kravet inom LOU i att uppnå hög effektivitet.

Rekommendationer

De rekommendationer som Riksrevisionen ger regeringen är att genomföra en samlad analys av den statliga finansieringen till civilsamhället inom integrationsområdet. De bör också efterfråga uppföljning av samarbetet med det civila samhället från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Regeringen behöver också analysera behovet av stödande åtgärder gentemot civilsamhället vid upphandlingar. Slutligen bör regeringen tydliggöra den roll överenskommelsen inom integrationsområdet har i regeringens integrationspolitik. Myndigheterna Arbetsförmedlingen och Migrationsverket

rekommenderas att utveckla det lokala samarbetet med civilsamhället samt att utveckla upphandlingsstrategier som underlättar för det civila samhället. Länsstyrelserna bör utveckla sin roll som regional resurs i integrationsarbetet och Ungdomsstyrelsen (nu Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) bör samordna den statliga finansieringen inom integrationsområdet.

Kommentarer till rapporten

Regeringskansliet gavs möjlighet att kommentera rapporten. Jenny Andersson Rivas, medlem i styrgruppen för uppföljning av Överenskommelsen inom integrationsområdet, berättade att det har hänt mer sedan rapporten kom. Regeringskansliet bjöd in myndighetspersoner på nationell, regional och lokal nivå. Där rapporterades det att mycket händer på lokal nivå med civilsamhället inom de olika myndigheterna. Även inom länsstyrelserna har det hänt en hel del. Det är också ett arbete på gång med avseende på att underlätta för civilsamhället både i deras integrationsarbete och i att underlätta upphandling.

Riksrevisionens rapport föranledde att vissa synpunkter lyftes fram. Estanislao Mboro från Afrosvenskarnas riksförbund menade att Riksrevisionens uppfattning om det civila samhällets medverkande i integrationsprocessen stämde väl överens med organisationernas. Det är få av deltagarna och organisationerna som varit med från början av överenskommelsen inom integrationsområdet. Det framfördes också att det behövs fler åtgärder för att kunna implementera överenskommelsen och för att undanröja de hinder som finns. Överenskommelsen ingår inte i den samlade regeringens helhetssyn utan hänsyn till överenskommelsen tas bara när regeringen vill och inte heller alla frågor. Regeringen måste också skicka en tydlig signal till berörda myndigheter så att de tar överenskommelsen på allvar och vet vad den är för något. Det behövs också finansiering för att organisationerna ska kunna bedriva sin verksamhet. De små föreningarna kan inte konkurrera med stora företag.

Kommunt perspektiv – lärdomar av dialogen och överenskommelsearbetet mellan kommuner och idéburen sektor

Anna-Karin Berglund från Sveriges kommuner och landsting berättade om hur de arbetar för att stödja kommuner och landsting i kontakten med den idéburna sektorn. Kommunerna har tagit till sig den sociala överenskommelsen och hon jämförde mätningar som gjordes 2011 och 2013. Anna-Karin Berglund förklarade hur processen att få tillstånd en överenskommelse går till och vilka olika steg som finns att ta. De steg som tas i formulerandet av en överenskommelse är (1) initiativ (2) förberedelse och förankring (3) möten och dialog (4) textarbete (5) gemensamt förslag (6)

remissförfarande (7) bearbetning av inkomna synpunkter (8) beslut och (9) ceremoni för underskrifter eller anslutning. Anna-Karin Berglund menar att inledningsfasen är den kritiska fasen. Då får lokala tjänstemän och politiker ofta ta emot och stå till svars för den politik och de beslut som inte varit fungerande och bemöta personer eller organisationer som kan känna sig dåligt behandlade. Därefter följer vanligen en tvåårig dialogprocess där det växer fram en ömsesidig kontakt. Dialogen har stor betydelse. Genom dialogen utvecklas kontakten från en mer ensidig kontakt till en mer ömsesidig och det finns möjligheten till utbyte. Denna process är oftast lättare för större kommuner, menar Anna-Karin Berglund. Finansiering och föreningsbidrag är också viktigt men brukar diskuteras lite senare i processen.

Reflektioner ur ett föreningsperspektiv

Pia Redlund från Sociala Missionen talade mot bakgrund av sitt engagemang inom den idéburna sektorn om erfarenheter i relation till föreningsliv och överenskommelsen inom integrationsområdet. Några synpunkter som man kan reflektera över är att utredningen som gjorts av överenskommelsen inom integrationsområdet är gjord av den offentliga sektorn. Samtidigt kommer initiativet till överenskommelsen också från den offentliga sektorn och detta spelar roll, menade Pia Redlund. Hur en person betar sig beror på vilken roll som personen tillskrivs. Om en part blivit inbjuden, då betar den sig som en gäst, medan den inbjudande parten betar sig som en värd. Det är också svårt att generalisera organisationsvärlden till en röst. Inom organisationerna går det att komma överens om minsta gemensamma nämnare. Det går också att komma överens om att man inte är överens, när så är fallet. Pia Redlund framhäver att demokratidelen behöver få ta tid i anspråk. Men det blir tydligt att det är ojämna parter och ett exempel på detta är att kommuner har pengar och makt. Maktperspektivet måste hållas i medvetandet hela tiden. Men det finns också maktrelationer mellan organisationer och de stora organisationerna måste ge plats åt de mindre. Detta gäller också inflytande när det kommer till val av företrädare. Detsamma gäller val av mötestid då många inom den idéburna sektorn håller på med sitt engagemang på fritiden och inte har möjlighet att gå på möten under dagtid på samma sätt som tjänstemän i en kommun. Det har diskuterats om olika ersättningar till företrädare för organisationer för att möjliggöra att de kan gå på möten enligt den princip som gäller för fritidspolitiker. Detta skulle ta fasta på viljan att ha med fler. Vill de andra parterna ha med de idéburna organisationerna ska det också avsättas resurser för att möjliggöra för dem att vara med. Pia Redlund varnade också för en ökad byråkratisering. Det kan vara svårt för organisationerna att gå in i det, och det kan också vara de som är förlorarna i det.

Efter inläggen gällande det kommunala perspektivet och vilka lärdomar som dragits av det inbjöds deltagarna till en bordsdiskussion. Frågorna de skulle diskutera var:

- När/var har jag upplevt en god dialog?
- Vilka var de bärande egenskaperna?

Utredningen Ett stärkt och självständigt civilsamhälle

Karolina Larfors arbetar med utredningen Ett stärkt och självständigt civilsamhälle som tillsattes 13 mars 2014 och ska redovisas 29 februari 2016. I utredningen är Dan Ericsson särskild utredare. Deltagare på mötet rekommenderades att kontakta Karolina Larfors för att delge synpunkter till utredningen.

Utredningen har det övergripande syftet att underlätta för civilsamhället att bedriva sin verksamhet. Karolina Larfors beskrev att deras uppdrag är att undersöka om det finns några omotiverade hinder för det civila samhällets organisationer och i så fall att lägga förslag till åtgärder. De ska också undersöka behovet av en administrativ stödfunktion och om så anses behövas ska de lägga förslag på en sådan funktion samt förslag på huvudmannaskap för en sådan funktion.

Familjeåterförening i teori och praktik

Lena Rösell från Sociala Missionen berättade om sina erfarenheter från familjeåterförening. Arbetet är inte så roligt, men det är viktigt som hon ser det. Lena Rösell är inte positiv till hur det ser ut idag. Hon problematiserade hur det avgörs vem som har tillräckliga skäl att få komma hit och detta i relation till vilka bevis som finns som belägg. De är relevant att se till hur nära i tid det är från det att en person flytt, tills det att asylansökan lämnats in. Det finns en rad problem som den asylsökande i Sverige möter. Lena Rösell problematiserade genom att lyfta fram exempel på hur det kan se ut i verkligheten för olika familjer, beroende på var de kommer ifrån och vilka anknytningar eller bevis de har. Några av de problem som hon särskilt lyfte fram gällande familjeåterförening är den långa väntan och den ovisshet och stora oro för familjen i hemlandet som många har. Detta gör bland annat att många skickar hem så mycket pengar de förmår trots att de knappt har så det räcker för dem själva. De försöker finna bostad, arbete och lära sig svenska och allt detta görs samtidigt och kan vara orosfyllt. Det hela tiden återkommande problemet är finansieringen och hur de ska ha råd.

Lena Rösell ser inte att det blivit någon förbättring vad gäller familjeåterförening. Hon menar att det behövs praktisk hjälp och information och att någon måste ta ansvar för dessa frågor. Nu är det ingens ansvar.

Lena Rösell redogjorde för hur praxis har ändrats gällande kravet om identifikation vid familjeåterförening. Det möjliggjorde den somaliska familjeåter-

föreningen. Det finns dock en rad problem kvar som härleds till att svenska myndigheter inte accepterar somaliska handlingar, till exempel pass utfärdade av de somaliska myndigheterna.

Synpunkter som lyftes fram från deltagarna under konferensen var att det är problematiskt när en närstående dör i hemlandet (Somalia) eftersom det inte går att få den närstående dödförklarad i Sverige då deras statliga dokument fortfarande inte erkänns.

Lena Rösell beskrev att problemen med familjeåterförening är ett politiskt problem och ett problem när det kommer till vem som ska ha ansvaret för dessa frågor. Hon menar att den myndighet som i dagsläget har mest kontakt med familjeåterförening är Arbetsförmedlingen och därför skulle det kunna vara tänkbart att ansvaret för dessa frågor låg där.

Överenskommelsen inom integrationsområdet och somalisk familjeåterförening. Presentation av en studie i fyra kommuner

Roberto Scaramuzzino ifrån Socialhögskolan och Lunds universitet berättade om studien där han på uppdrag har undersökt hur Överenskommelsen inom integrationsområdet står i relation till den somaliska familjeåterföreningen. Överenskommelsen med dess samverkan mellan tre parter har slagit fast sex gemensamma principer. De sex principerna kännetecknas av självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn och mångfald. Dessa sex principer ska prägla relationerna mellan de tre parterna. Principerna följdes upp i studien och han redogjorde för hur han tolkat principerna i relation till den somaliska familjeåterföreningen och detta inom de fyra strategiskt utvalda kommunerna som undersöktes. Dessa var Borlänge, Malmö, Sundsvall och Växjö. Studien är baserad på 27 intervjuer med kommunala politiker och tjänstemän, tjänstemän på Arbetsförmedlingen och representanter för ideella organisationer inklusive somaliska föreningar.

Bakgrunden till studien

Det var under flera år omöjligt för somaliska familjer att återförenas i Sverige på grund av att somalier inte kunde styrka sin identitet då inga somaliska handlingar accepterades. Den ändrade praxis som kom efter ett beslut hos Migrationsverket hösten 2012 möjliggjorde en återförening genom att en DNA-analys bekräftade släktskap. Därmed fanns en medvetenhet och beredskap inför den kommande ökningen av somalisk familjeåterförening och detta föranledde valet inför utvärderingen.

Roberto Scaramuzzino betonade att det Riksrevisionens rapport lyft fram, visar att ideella organisationer i mycket liten utsträckning är utförare av tjänster inom integrationsområdet på uppdrag av statliga myndigheter. Här

pekar studien på att den kommunala integrationsverksamheten på många ställen först lades ner för att sedan i viss utsträckning återuppbyggas igen. Arbetsförmedlingen har inte samma starka samverkan med det civila samhället som kommunerna har.

Principerna

I uppföljningen av principerna anmärkte Roberto Scaramuzzino på att principerna i viss utsträckning efterföljdes samtidigt som det går att se ett par begynnande utmaningar. De här utmaningarna kan ses inom bland annat området *självständighet och oberoende* samt *kvalitet* där Roberto Scaramuzzino menar att tjänstemännen visar på en önskan om mer uppföljning och kvalitetsgranskning som kan påverka organisationernas självständighet. Även från Arbetsförmedlingen har det visats viss skepsis gentemot den kvalitet de ideella organisationerna håller. Det diskuteras samtidigt hur bidragsgivningen ska kunna effektiviseras och att de insatser som ges bidrag ska vara i linje med de offentligas idé om vilken samhällsutveckling som vill uppnås. Det finns en öppen *dialog* och kontaktytor som både kan vara formaliserade men också informella. Principen om *långsiktighet* i relation till den ideella sektorn kan enligt studien vara problematisk att ta fasta på, då de ofta arbetar med kortsiktig finansiering i projektform. Även principen om öppenhet och insyn kan vara svår att leva upp till då så mycket av kommunikationen sker på informell basis och genom direkta enskilda kontakter. Detta kan vara en grund till ryktesspridning och misstro mellan de olika kontakterna. Då förekomsten av ideella organisationer som utförare inom integrationsområdet är begränsad går det inte att säga att det finns särskilt goda förutsättningar för en ökad *mångfald* av aktörer som utförare. Detta utifrån olika värdemässiga eller metodologiska utgångspunkter.

Roberto Scaramuzzino fäster särskilt intresse vid att studien inte visat på några stora skillnader mellan de olika kommunerna. Samtidigt verkar de stå inför liknande utmaningar som består i att tolka och förstå etableringsreformen som av många inom kommunerna beskrivs som komplicerad.

I Sverige har en förändring skett över tid där bedrivandet av välfärdstjänster förr var något som välgörenhetsorganisationer inom folkrörelsen tog sig an. Så småningom tog staten över detta ansvar. Idag uppmuntras de idéburna organisationerna åter igen att gå in som aktörer och till detta finns det olika förhållningssätt, menar Roberto Scaramuzzino. Är det att betrakta som ett nedmonterande av välfärden och ett överlåtande av ansvaret? Eller är det ett möjliggörande av en mångfald av alternativ när det kommer till integrations- och etableringsåtgärder? Detta är frågor och reflektioner som dykt upp. Det är en ny modell av integration som växer fram i Sverige. Modellen ger utrymme för att etniska organisationer, såsom olika somaliska föreningar, ska kunna ta på sig ett större ansvar för integrationen och de kan också tillföra exempel på särlösningar för den egna gruppen. Detta är en

modell som är mer vanlig i andra länder än i Sverige. I studien ses en tendens till detta vad gäller integrationen av den somaliska gruppen. I Sverige är vi vana vid en modell för integration som är individbaserad. Det blir istället en tendens till att integrationen bygger på en kollektiv inkludering.

Panelamtal runt rapporten angående somalisk familjeåterförening

Det fördes ett panelamtal bestående av företrädare från kommunerna som deltagit i rapporten och Somaliska riksförbundet. Pia Redlund som var moderator frågade deltagarna vad de var mest överraskade över beträffande studien. Kommunerna var förvånade över att det varit klara likheter mellan de olika kommunerna. Det kunde då vara likheter i hur de hanterat kontakterna med de ideella organisationerna och problematik att finna vilken roll kommunen ska ta.

Somaliska riksförbundet gjorde jämförelser med hur flyktingmottagandet var under 90-talet. Under den tiden var det annorlunda på flera sätt. Som det är nu så bor människorna ibland i många olika flyktingläger och upplever förvirring. När de sedan kommer hit finns det en mängd aktörer, och problem uppstår när de skall göra en mängd olika val. Den somaliska gruppen har samtidigt väldigt lite att säga till om. Det behöver också finnas rätt kunskap hos de anställda i kommunen och det är viktigt med kommunikation och samverkan så att inte enskilda människor hamnar mellan stolarna.

Sundsvalls kommun lyfte fram att de olika förvaltningarna behöver samverka internt och även ta stöd av de somaliska föreningarna. Inom Sundsvalls kommun har familjeåterföreningen lett till ökad samordning mellan förvaltningarna där alla tar sitt ansvar för integrationen. Borlänge kommun menade att det finns en kortsiktighet i projektarbete. De lyfte fram finansiering som en frågeställning att reflektera kring. Kan den kommunala finansieringen sättas i jämförelse med till exempel ett projekt finansierat av Arvsfonden? I Växjö fanns det olika förväntningar mellan kommunen och organisationerna på hur samarbetet skulle gå till. Det rörde bland annat stödet till den ideella sektorn. Växjö kommun menade att rapporten belyser vad staten respektive de ideella organisationerna ska stå för.

Somaliska riksförbundet betonade att det behöver betänkas att de som är frivilliga är det vid sidan av sina vanliga jobb och att de därför inte har samma möjligheter att delta. Det är samtidigt viktigt att de ideella krafterna är med och att kommunen fortfarande har ansvaret för integrationen. Dessa olika förutsättningar behöver uppmärksammas.

Sammanfattande slutsatser från den nationella konferensen inom överenskommelsen inom integrationsområdet

Konferensen har fokuserat på genomförandet av arbetet inom överenskommelsen inom integrationsområdet i praktiken. Detta gjordes genom presentation av Roberto Scaramuzzinos studie om den somaliska familjeåterföreningen och Riksrevisionens granskning om staten och civilsamhället i integrationsprocessen. Det centrala i Roberto Scaramuzzinos studie var reflekterandet och utvärderandet av samverkan mellan de tre parterna. I detta uppmärksammades uppföljningen av hur väl det kan anses att denna samverkan följer de sex principerna. Genom att fokusera på den somaliska familjeåterföreningen och Riksrevisionens granskning kunde konferensen diskutera genomförandet av överenskommelsen i praktiken, med dess styrkor och svagheter. Roberto Scaramuzzinos studie visade att skillnaden mellan de olika kommunerna inte var så stor och att den var oberoende av politiskt styre. Det har också visat sig att många uppfattar systemet för mottagande etablering och integration som komplicerat. Det kan då ses ett behov av samverkansprojekt för att motverka olika exkluderande effekter.

Slutsatserna från Riksrevisionens rapport är att civilsamhällets organisationer inte är utförare mot ersättning inom den statliga integrationspolitiken i den utsträckning så som det var avsett. Den civila sektorn har istället en annan mer kompletterande roll. Därmed kan inte heller den mångfald av insatser iakttas ha vuxit fram såsom avsågs med överenskommelsen. Riksrevisionens granskning visar att det behövs ytterligare åtgärder för att skapa förutsättningar för civilsamhället att medverka som utförare och därmed skapa den önskade mångfalden.

De idéburna organisationerna lyfte under konferensen fram att det behövs fler åtgärder för att kunna implementera överenskommelsen och undanröja de hinder som finns. Överenskommelsen behöver också ingå i regeringens samlade syn på politiken och de bör skicka en tydlig signal till berörda myndigheter gällande överenskommelsen inom integrationsområdet. Vad gäller finansiering behövs det i större utsträckning möjliggöras för idéburna organisationer att delta. Detta kan ske genom att formerna anpassas, till exempel har organisationerna svårt att i dag konkurrera vid upphandlingar. Men det kan också handla om att möjliggöra en långsiktighet i organisationernas verksamhet och ge dem utrymme att delta vid konferenser, möten och liknande.

The background features several large, solid orange geometric shapes: a circle in the top-left, a triangle in the top-right, a quadrilateral on the left side, and a rectangle in the bottom-right. The text is positioned in the bottom-left area of the page.

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**